

Referat Møde i Alkoholtemagruppen

Sted: Mødecenter Odense, Buchwaldsgade 48, DK - 5000 Odense, tlf. 6614 1111

Tid: Tirsdag den 4. marts 2014 kl. 10-15.30

Til stede:

Anne Kimmer Jørgensen, dels selvstændig, dels i Kræftens Bekæmpelse (oplægsholder)

Steffen Drud Christensen, Kerteminde m.fl. (oplægsholder)

Rie Toft, Frederiksberg

Anita Hjorth, Silkeborg

Lisbeth Vandborg, Herning

Marlene Egeskov Nielsen, Hedensted

Susanne Larsen, Ringsted

Christina Hjørnholm, Odense

Anette Søbje Philipsen, Helsingør

Louise Elisabeth Madsen, Svendborg

Annette Kann, København

Bente Hvid, Aarhus

Jan Brændeholm, Faaborg Midtfyn

Anna Bendtsen, Frederiksberg

Merete Brixen, Odense (referent)

1. Velkomst, dagens program v/ Anna Bendtsen

2. Uddybning af anbefalingen om handlevejledninger. v/Mia Fischerman, Sundhedsstyrelsen

Afbud pga. sygdom

3. Spørgeguides til frontpersonale v/ Anne Kimmer Jørgensen. Anne Kimmer Jørgensen er psykolog og har gennem årene uddannet professionelle i kommunerne i den motiverende samtale, bl.a. om alkohol. Anne underviser pt. i den korte opsporende samtale på Sundhedsstyrelsens og Sund Bys kursus <http://www.cok.dk/alkohol>. Hvordan kan vi skabe bedst mulige forudsætninger for at frontpersonalet igangsætter gode samtaler om alkohol via spørgeguides?

Kort samtale er varierende ift. længde, indhold og metode – findes inden for mange områder herunder alkohol

Model 1: Alcohol Brief Intervention flowchart

Den skotske model på slide 4 kan man få hos Kræftens bekæmpelse via Anne Kimmer Jørgensen. Giver et systematisk billede af veje ind og rundt om samtalen om alkohol. Den angiver, at man skal 'tale om noget forskelligt' alt efter om den person, man taler med, er klar til forandring eller ikke klar til forandring, og bygger således på modellen om 'ændringscirklen'

Drøftelse af modellen:

- Man skal være meget opmærksom, hvor borgeren befinder sig ift. parathed til forandring og tage afsæt i det ift. samtalen
- Hvor skal modellen bruges? Ikke realistisk, at modellen bliver afsæt for de samtaler der skal foregå hos frontmedarbejderen. Den indeholder for mange elementer
- Modellen er for svær – man skal være kompetent for at kunne bruge den – kræver meget uddannelse

Model 2: Kort samtale – cirklen

Anne beskrev herefter sin egen model for en samtale. Modellen beskriver en motiverende samtale, og er god til at anskueliggøre, hvad de forskellige versioner af samtalerne 'gør': En kort, opsporende samtale inviterer ikke til så megen undersøgelse og refleksion hos borgeren, som en kort, rådgivende samtale gør, eksempelvis. Vi spørger til (og reflekterer) noget forskelligt, alt efter hvor i samtalen vi befinder os.

- Anne har noteret i figuren hvad de 4 faser af samtalen kan rumme såsom spørgsmål, som man kan bruge som afsæt for samtalerne. Anne vil gerne sende flere spørgsmål inden for de forskellige faser, hvis der er behov for det.

Materialer

- Slides vedhæftes referat

4. Sådan gør vi - om handlingsvejledninger og handlinger. v/ Steffen Drud Christensen. Steffen er specialpædagog og arbejder som Børnekonsulent i Kerteminde, Nordfyn, Langeland og Ærø kommuner. Har været med til at udfærdige handlingsvejledninger i modelkommuneprojektet "Børn i misbrugsfamilier". Steffen vil i sit oplæg lægge vægt på sine erfaringer med at implementere handlevejledninger på børne- ungeområdet

- Steffen gør opmærksom på, at det er vigtigt hvem der er målgruppen for handlevejledningen. Det skal være lederen. Ellers bliver den lagt i skuffen og glemt.
- Ifølge Steffen skal underretningspligten ikke være en del af vejledningen – dét er en instruks eller en procedure
- Passe på med hvilken opgave man giver frontmedarbejderne (fx pædagoger, lærere, sundhedsplejersker). Hvilket ansvar lægger man ned over dem? Passer handlingsvejledningen til den risikofaktor, der hedder alkohol?
- Vejledningen skal være meget konkret. Ex: Hvordan spørger vi til alkohol i familien, når vi ikke ved de drikker? Hvis vi har en bekymring... Hvordan får vi spurgt Far? En af de ting vi har fundet ud af, der virker:

"Jeres barn trives ikke, hun er ikke så glad som hun kunne være." Man skal komme med sin bekymring så glat som muligt, så de ikke føler sig konfronteret. "Vi ved ikke hvad det er, vi har bare lagt mærke til det og det."

"Det går fint derhjemme"

"Så kan det være at det er os her på skolen, der skal lave noget anderledes. Men jeg har nogle spørgsmål, jeg altid stiller. Vil det være ok jeg lige stiller dem?"

"ok"

"Det vi ved som lærere her på skolen er at børn nogengange reagerer på denne måde er, at så er der noget der presser dem derhjemme. Det kan være xx, eller at der er mange skænderier, eller at det har noget at gøre med jeres alkoholforbrug, eller at xx" (alkohol nævnes altid næstsiddst)

- Samtalen skal gøres let, menneskelig og tilgængelig. Det skal indgå i handlevejledningen
- Vi skal ud på hver eneste skole og hver eneste børnehave. De skal forstå hvad misbrug og afhængighed er. De skal forstå hvor voldsomt det er med alkohol, hvilke kræfter vi er oppe imod.
- Steffen gør opmærksom på at der er forskel på handlevejledninger, procedurer og guidelines.

- Steffen anbefaler task force i kommunerne med fx alkoholbehandling, alkoholkonsulent, sagsbehandlere og pædagoger.

Materialer:

- Handlevejledning fra Odense Kommune "Modelprojekt børn i misbrugsfamilier"
- Handlevejledning "Sådan gør vi" fra Kerteminde kommune. Se handlevejledningen under "frontpersonale": <http://www.kerteminde.dk/For-borgere/B%C3%B8rn-og-unge/Projekter-inden-for-B%C3%B8rn-og-Unge/S%C3%A5dan-g%C3%B8r-vi.aspx>
- Slides vedhæftet referat

5. Erfaringsudveksling/arbejde i grupper: Hvordan implementerer vi/kan vi implementere handlevejledninger i vores kommune? Hvad er en god model for en handlevejledning?

Ideer rundt om bordet:

- Idé til at man kan have et udkast til et "skabelon" med på kurset men at redskabet er fleksibelt så man selv kan tilføje spørgsmål (egne formuleringer)
- Senere kan man tage rundt på personalemøder og følge op og evt. komme med redigerede skabeloner med de inputs kursisterne selv er kommet med. Det skal være modtagerrettet til dem der skal bruge redskabet.
- Holdningsbearbejdelse i enkelte forvaltninger/afdelinger fordi "skabelonen/Handlevejledningen" ikke kan stå alene. Håndholdt opfølgning er nødvendig.
- I Århus har man erfaring med at der henvises mange borgere fra kommunens rygestopkurser – dem kan man hægte sig op på (stærk årsagssammenhæng)

Præsentation af redskab fra Frederiksberg (A4 ark)

- Man skal kun læse en vej (nem)
- Frontmedarbejderen skal ikke vurdere hvor borgeren skal hen (rådgivning eller behandling). Frontmedarbejderen skal fortælle om begge tilbud og så skal borgeren selv vurdere hvilket tilbud der er relevant for dem.
- Der tilføjes en ud af samtalen replik nederst på papiret.
- Det foreslås, at man også tilbyder information om sundhedsstyrelsens genstandsgrænser

København, Silkeborg og Frederiksberg havde materialer med på mødet. Man kan kontakte Frederiksberg (Anna og Rie), Silkeborg (Anita), Århus (Bente) hvis man vil have tilsendt deres materialer. Anette fra København sender deres materialer rundt, som er færdigudviklede.

6. Nyt fra Sundhedsstyrelsen v/Mia Fischerman

Aflyst pga. sygdom

7. Næste møde. Dato: 14. maj. Tema: unge, ungdomsuddannelser, psykisk sårbarhed. Hvem bidrager til at arrangere mødet?

Idé til oplægsholdere:

- Man kan evt. kontakte de ansvarlig hos Sundhedsstyrelsen satspuljeprojektet (Nina Krogh Larsen eller Maria Koch Aabel)

Satspuljeprojekt København "U-turn"
Svendborg satspulje "RUSK"
Odense satspulje "KulturRus"

- Kræftens Bekæmpelse – kampagne osv.
- Sammenhæng mellem Hash og alkoholproblematikker
- Kommunikation til og med de unge (pjece fra Svendborg, kommunikationsindsats i Odense)
- Nyt projekt om mental sundhed på ungdomsuddannelser

Anita fra Silkeborg, ahr@silkeborg.dk, 20154674 og Louise fra Svendborg, louise.madsen@svendborg.dk, 24459157 er ansvarlige for at planlægge dagen og indhente oplægsholdere.

Alle er enige i, at man er velkommen til at kontakte ift. inputs til dagen. Fx Anne Kimmer Jørgensen fra Kræftens Bekæmpelse.

Anna hjælper med at booke Mødecenter Odense.

8. Evt.

Nyt tiltag fra Kræftens bekæmpelse ift. unge og alkohol

Anne Kimmer Jørgensen kan fortælle at Kræftens Bekæmpelse vil lave en stor kampagne for unge og alkohol (inden for det næste år) Det forventes også at der bliver lavet kompetenceudvikling for lærere på folkeskolerne og ungdomsuddannelserne ift. hvordan emnet kan tages op i undervisningen. Det foreslås at Kræftens Bekæmpelse deltager på næste møde og fortæller om tiltagene. Evt. Per Dalum.

Sund by netværksdag i Århus

Århus (Bente), Helsingør (Anette), Svendborg (Louise) og Frederiksberg (Rie) går sammen om en stand hvor materialer om alkohol fra kommunerne kan placeres. Alle er velkomne til at tage materialer med.

Afsluttende spørgsmål:

Hvis vi skulle udarbejde noget fælles materiale hvad skulle det så være?

Give et godt råd?

Hvad tager i med jer?

- Anne Kimmer Jørgensens cirkel giver svar på hvad vi forventer af frontmedarbejderne (den lille bue) og den er logisk og reducerer i ord. Kan der laves en procedure ud fra de to første niveauer af modellen? Anne Kimmer Jørgensen går sammen med et par stykker og arbejder videre med de to procedurer. Anne lægger lokale til. Det foreslås, at lokale informationer kan sættes ind i en skabelon. Christina fra Odense, Bente fra Århus, Anette fra København og Anette fra Helsingør og Anne Kimmer Jørgensen mødes i København og arbejder videre på noget materiale. Anna sender ud til hele Alkoholtemagruppen, hvis der er andre, der er interesserede i at være med i arbejdsprocessen
- Kunne vi også få Sund By til at lave den pjece á la den Københavns Kommune har udviklet, som rummer mange billeder men som ikke er ret teksttung? Frontpersonalet har ikke behov for at have et indgående kendskab til sygdomme, men man skal have hørt det.
- Materialet skal kunne relateres til frontmedarbejdernes faglige mål (er fx tænkt ind i åbningsspørgsmålet i materialet fra Frederiksberg kommune)
- Vi må ikke overse, at de ressourcestærke kan have et overforbrug (det er ikke kun manden på bænken)